

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya

maharṣi vēdavyāsapraṇītaṃ śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē navamō'dhyāyaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya
śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē navamō'dhyāyaḥ ॥

śrīśuka uvāca

atha kasyacid dvijavarasyāṅgiraḥpravarasya śamadamatapah -
svādhyāyādhyayanatyāgasantōṣatitikṣāpraśrayavidyā -
nasūyātmajñānānandayuktasyātmasadrśaśrutaśīlācāra -
rūpaudāryaguṇā nava sōdaryā aṅgajā babhūvurmithunaṃ ca
yavīyasyāṃ bhāryāyām ॥ 1 ॥

yastu tatra pumāṃstaṃ paramabhāgavataṃ rājarṣipravaraṃ
bharatamutsrṣṭamṛgaśarīraṃ caramaśarīrēṇa vipratvaṃ
gatamāhuḥ ॥ 2 ॥

tatrāpi svajanaśaṅgācca bhṛśamudvijamānō bhagavataḥ
karmabandhavidhvaṃsanaśravaṇasmaraṇaguṇavivaraṇa -
caraṇāravindayugalaṃ manasā vidadhadātmanaḥ
pratighātamāśaṅkamānō bhagavadanugrahēṇānusmṛta -
svapūrvajanmāvalirātmānamunmattajaḍāndhabadhira -
svarūpēṇa darśayāmāsa lōkasya ॥ 3 ॥

tasyāpi ha vā ātmajasya vipraḥ putrasnēhānubaddhamanā
ā samāvartanātsaṃskārān yathōpadēśaṃ vidadhāna
upanītasya ca punaḥ śaucācamanādīn karmaniyamā -

nanabhiprētānapi samaśikṣayadanuśiṣṭēna hi bhāvyam
pituḥ putrēṇēti || 4 ||

sa cāpi tadu ha pitṛsannidhāvēvāsadrīcīnamiva
sma karōti chandāṃsyadhyāpayiṣyan saha vyāhṛtibhiḥ
sapraṇavaśīrastripadīm sāvitrīm graiṣmavāsantikā -
nmāsānadhīyānamapyasamavētarūpaṃ grāhayāmāsa || 5 ||

ēvaṃ svatanuja ātmanyānurāgāvēśitacittaḥ
śaucādhyayanavrataniyamagurvanalaśuśrūṣaṇādyau -
kurvāṇakakarmāṇyanabhiyuktānyapi samanūśiṣṭēna
bhāvyamityasadāgrahaḥ putramanuśāsyā svayam
tāvanadhigatamanōrathaḥ kālēnāpramattēna
svayam gr̥ha ēva pramatta upasaṃhṛtaḥ || 6 ||

atha yavīyasī dvijasatī svagarbhajātaṃ mithunaṃ
sapatnyā upanyasya svayamanusaṃsthayāpatilōkamagāt || 7 ||

pitaryuparatē bhrātara ēnamatatprabhāvavidastrayyāṃ
vidyāyāmēva paryavasitamatayō na paravidyāyāṃ
jaḍamatiriti bhrāturānuśāsanānirbandhānnyavṛtsanta || 8 ||

sa ca prākṛtairdvipadapaśubhirunmattajaḍabadhirē -
tyabhibhāṣyamāṇō yadā tadanurūpāṇi prabhāṣatē karmāṇi
ca sa kāryamāṇaḥ parēcchayā karōti viṣṭitō vētanatō
vā yācñayā yadr̥cchayā vōpasāditamalpaṃ bahu mṛṣṭam
kadannaṃ vābhyavaharati paraṃ nēndriyaprītinimittam |
nityanivṛttanimittasvasiddhaviśuddhānubhavānanda -

svātmalābhādhigamaḥ sukhaduḥkḥayōrdvandvanimittayō -
rasambhāvitadēhābhimānaḥ || 9 ||

śītōṣṇavātavarṣēṣu vṛṣa ivānāvṛtāṅgaḥ pīnaḥ
saṃhananāṅgaḥ sthaṇḍilasamvēśanānunmardanāmajjana -
rajasā mahāmaṇirivānabhivyaktabrahmavarcaśaḥ kupaṭā -
vṛtakāṭirupavītēnōrumaṣiṇā dvijātiriti brahma -
bandhuriti saṃjñayātajjñajanāvamatō vicacāra || 10 ||

yadā tu parata āhāraṃ karmavētanata ihamānaḥ
svabhrāṭṛbhirapi kēdārakarmaṇi nirūpitastadapi
karōti kintu na samaṃ viṣamaṃ nyūnamadhikamiti
vēda kaṇapiṇyākaphalīkaraṇakulmāṣasthālī -
purīṣādīnyapyamṛtavadabhyavaharati || 11 ||

atha kadācitkaścid vṛṣalapatirbhadrakālyai
puruṣapaśumālabhatāpatyakāmaḥ || 12 ||

tasya ha daivamuktasya paśōḥ padavīm tadanucarāḥ
paridhāvanto niśi niśīthasamayē tamasā -
”vṛtāyāmanadhigatapaśava ākasmikēna vidhinā
kēdārān vīrāsanēna mṛgavarāhādibhyaḥ
saṃrakṣamāṇamaṅgiraḥpravarasutamapaśyan || 13 ||

atha ta ēnamanavadyalakṣaṇamavamṛśya bhartṛkarma -
niṣpattiṃ manyamānā baddhvā raśanayā caṇḍikā -
gr̥hamupaninyurmudā vikasitavadanāḥ || 14 ||

atha paṇayastaṃ svavidhinābhiṣicyāhatēna
vāsasā”cchādya bhūṣaṇālēpasraktilakādibhi -

rupaskṛtaṃ bhuktavantam dhūpadīpamālyalāja -
 kisalayāṅkuraphalōpahārōpētayā vaiśasa -
 saṁsthayā mahatā gītastutimṛdaṅgapaṇavaghōṣēṇa
 ca puruṣapaśuṃ bhadrakālyāḥ purata upavēśayāmāsuḥ || 15 ||

atha vṛṣalarājapaṇiḥ puruṣapaśōrasṛgāsavēna
 dēvīm bhadrakālīm yakṣyamāṇastadabhimantritamasi -
 matikarālaniśitamupādadē || 16 ||

iti tēṣāṃ vṛṣalānām rajastamaḥprakṛtīnām
 dhanamadaraja utsiktamanasām bhagavatkalā -
 vīrakulaṃ kadhārthīkṛtyōtpathēna svairam viharatām
 hiṃsāvihārāṇām karmātidāruṇam yadbrahmabhūtasya
 sākṣādbrahmarṣisutasya nirvairasya sarvabhūta -
 suhṛdaḥ sūnāyāmapyananumatamālabhānam tadupalabhya
 brahmatējasātidurviṣahēṇa dandahyamānēna vapuṣā
 sahasōccacāṭa saiva dēvī bhadrakālī || 17 ||

bhṛśamamarṣarōṣāvēśarabhasavilasitabhṛkuṭi -
 viṭapakuṭiladamṣṭrāruṇēkṣaṇāṭōpātibhayānaka -
 vadanā hantukāmēvēdam mahāṭṭahāsamatisaṃrambhēṇa
 vimuñcantī tata utpatya pāpīyasām duṣṭānām
 tēnaivāsinā vivṛkṇaśīrṣṇām galātsravantama -
 sṛgāsavamatyusṇam saha gaṇēna nipīyātipānamada -
 vihvalōccaistarām svapārṣadaiḥ saha jagau
 nanarta ca vijahāra ca śiraḥ kandukalīlayā || 18 ||

ēvamēva khalu mahadabhicārātikramah
 kārtsnyēnātmanē phalati || 19 ||

*na vā ētadviṣṇudatta mahadadbhutaṃ yadasambhramaḥ
svaśiraśchēdana āpatitē'pi vimuktadēhādyātmabhāva -
sudṛḍhahṛdayagranthīnāṃ sarvasattvasuhṛdātmanāṃ
nirvairāṇāṃ sākṣādbhagavatānimiṣārivarāyudhēnā -
pramattēna taistairbhāvaiḥ parirakṣyamāṇānāṃ
tatpādamūlamakutaścidbhayamupasṛtānāṃ
bhāgavataparamahaṃsānām || 20 ||*

*|| iti śrīmadbhāgavatē mahāpurāṇē pāramahaṃsyāṃ saṃhitāyāṃ
pañcamaskandhē jaḍabharatacaritē navamō'dhyāyaḥ ||*